omgevingsdienst Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Zaaknummer : 01144171
Ons Kenmerk : ODH1586266
Datum : 06-10-2026

Beschikking
Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 25 juli 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Stichting Arcade mensen en wonen. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de gierzwaluw *(Apus apus)* en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus)* en de laatvlieger *(Eptesicus serotinus)* als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus)* en de laatvlieger *(Eptesicus serotinus)* als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Mauritslaan 24 t/m 30 en 62 t/m 68 te Poeldijk. Dit is tweede en laatste fase van een groter project. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode vanaf 1 september 2026 tot en met 1 juni 2036.

Besluit

Wij besluiten:

I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit **te verlenen** aan Stichting Arcade mensen en wonen;

II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;

III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;

IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is van de dag na bekendmaking tot en met 1 juni 2036;

V. dat op grond van artikel 5.36, derde lid, van de Omgevingswet het voorschrift 19 van kracht blijft tot en met 30 september 2036.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Dit document is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen zichtbare handtekening in.

Appendices:

I: het plangebied
II de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen
III: de tijdelijke voorzieningen
IV: de permanente voorzieningen
V: detailtekeningen inpassing huidige verblijfplaatsen laatvlieger
VI: detailtekeningen inpassing voorzieningen gierzwaluw en spreeuw

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
   a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
   b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
   c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
   d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

   Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan gierzwaluw, spreeuw en vleermuizen' van 23 juli 2025 en de mail met aanvullende gegevens d.d. 19 januari 2026 van Ecoresult B.V.

3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.

4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.

5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige[1] op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.

6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
   a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
   b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
   c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
   d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

[1] Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

a. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
b. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.

7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
   a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
   b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
   c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.

8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.

9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen. Hiervoor geldt:
   a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen;
   b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

10. De werkzaamheden mogen pas starten als tenminste een termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de maatregelen voor het ongeschikt maken van de bebouwing, vastgelegd in voorschrift 12.

Soortspecifieke voorschriften

11. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor de soort functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van de aanwezige soort dient te worden voorkomen.

12. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
   a. de permanente voorzieningen zijn functioneel;
   b. als de gewenningsperiode/broedperiode/kwetsbare periode voor de nestplekken en paarverblijfplaatsen van de betreffende soorten in acht is genomen. Dit betreft een geheel broedseizoen voor de spreeuw en een periode van drie maanden voor de gewone dwergvleermuis en;
   c. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd:
      i. onder ecologische begeleiding; en
      ii. buiten de kwetsbare periode van de spreeuw, de dwergvleermuis en de laatvlieger, die loopt van 1 september tot 31 oktober;
      iii. wanneer de tijdelijke voorzieningen in gebruik zijn, dienen deze ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschrift 13.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

13. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient het gebouw ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
    a. het ongeschikt maken mag pas uitgevoerd worden nadat de tijdelijke voorzieningen gerealiseerd zijn en de gewenningsperiode voor de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft drie maanden voor de paar- en zomerverblijfplaatsen , waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
    b. het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen in blok 6, Mauritslaan 62-68 dient in de periode 1 september- 15 oktober plaats te vinden. Dit is buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger;
    c. Blok 1 mag niet ongeschikt gemaakt worden voordat monitoring op de permanente compensatie van blok 6 heeft uitgewezen dat deze compensatie daadwerkelijk door laatvliegers als kraamverblijfplaats wordt gebruikt;
    d. nadat is vastgesteld dat blok 6, Mauritslaan 62-68, weer in gebruik is genomen door de laatvliegers als kraamverblijfplaats is het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen in blok 1, Mauritslaan 24- 30 mogelijk. Het ongeschikt maken dient dan plaats te vinden in de periode 1 september- 15 oktober. Dit is buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode van de laatvlieger;
    e. De gebouwen dienen ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps (30x50 mm), die geschikt zijn voor grote vleermuissoorten te plaatsen op de openingen;
    f. indien de openingen, zoals genoemd onder sub d, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan, is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
    g. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
    h. de maatregelen waarmee het gebouw ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan vier dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 12 graden Celsius en droog is met een windkracht van maximaal 3Bft;
    i. de juiste werking van de wering dient op een avond met gunstig weer, middels een avondcontrole met een check op uitvliegers gecontroleerd te worden. Indien er uitvliegers worden geconstateerd geldt opnieuw sub b t/m k.
    j. Indien de weersomstandigheden tussen 1 september en 15 oktober niet voldoende lang gunstig blijken te zijn zoals genoemd in sub g, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot het volgende najaar;
    k. Bij een lange tijd tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden, dient de bebouwing na het ongeschikt maken permanent afgesloten te worden voor vleermuizen. De materialen die hiervoor gebruikt worden, dienen te voldoen aan sub d en e en moeten voldoende stevig zijn om langdurig de weersomstandigheden te kunnen weerstaan. Binnen twee weken voor de start van de werkzaamheden, dient een controle op functionaliteit van de weringsmaatregelen te worden uitgevoerd. Indien er gebreken worden geconstateerd, dient er contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor de voortgang;

l. Indien er ongeschikt gemaakt is, maar er op 15 oktober niet voldoende dagen met gunstige weersomstandigheden, zoals genoemd onder sub g zijn geweest, dan dienen de maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken direct, op 15 oktober, weer verwijderd te worden. Er dient dan gewacht te worden tot de volgende periode, zoals genoemd onder sub a, waarin weer ongeschikt gemaakt kan worden.

14. Er dienen tijdig, tenminste vier maanden voor aanvang van de werkzaamheden, vier voorzieningen geschikt als paar- en zomerverblijfplaats voor (type VK WS 01 Vleermuis gevelkast, ANS-1 Batbox of vergelijkbaar) te worden gerealiseerd aan de gevels van de bebouwing ter overbrugging van de werkzaamheden (conform het gestelde in Figuur 4 in Appendix 3). Dit is ter compensatie van de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De tijdelijke voorzieningen dienen:
    a. maximaal 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst te worden;
    b. buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden geplaats te worden;
    c. minimaal op 3 meter hoogte aan gebouwen op diverse oriëntaties te worden opgehangen;
    d. een vrije aanvliegroute te hebben;
    e. voorzieningen die spuitkurk bevatten, zoals vleermuiskast Mark, dienen tenminste drie maanden eerder te zijn opgehangen zodat de (kurk)geur tijdig uit de kast is.

15. De permanente voorzieningen voor de laatvlieger en gewone dwergvleermuis dienen conform het gestelde in Appendix IV en V gerealiseerd. Deze maatregelen worden ook gebruikt ter overbrugging van de werkzaamheden. Tevens wordt er met de werkzaamheden aan de gevel en het dak van blok 1 24-30 gewacht totdat de verblijfplaatsen in blok 6, Mauritslaan 24-30, weer door de laatvlieger in gebruik zijn genomen.
    a. De nok van Mauritslaan 24, 30, 62 en 68 wordt niet na-geïsoleerd. Er wordt geen materiaal gebruikt, voor zowel dak- als spouwisolatie, waaruit tijdelijk (toxische) dampen kunnen vrijkomen;
    b. Enkele (delen van) bestaande panlatten en/of tengels worden in de nieuwe situatie hergebruikt (i.v.m. herkenning);
    c. De eerste drie rijen dakpannen, geteld vanaf de gevel, blijft vrij van dakisolatie;
    d. De nieuwe dakpannen komen overeen met de huidige pannen (zelfde vorm, zelfde kleur, zelfde materiaal);
    e. Het isolatiemateriaal wordt afgewerkt met een ruwe dakplaat (uitgelucht woodchipboard/cementvezelplaat of met een voor vleermuizen geschikt gripgaas (bijvoorbeeld HDPE);
    f. Op diverse plaatsen worden er sparingen gemaakt zodat laatvliegers via de spouw de ruimte onder de dakpannen kunnen bereiken. Deze sparingen dienen in verschillende breedtes gerealiseerd te worden tussen de 20 en 25 mm.

16. De oorspronkelijke verblijfslocaties van de laatvlieger dienen te worden gemonitord conform de richtlijnen voor onderzoek naar kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger in het meest actuele Vleermuisprotocol. Uit de monitoring moet blijken of de laatvlieger weer gebruik zijn gaan maken van de verblijfplaatsen van de woningen in blok 6, Mauritslaan 62-68. Indien het dit het geval mag vervolgens aan de gevels en het dak van de woningen in blok 1, Mauritslaan 24-30 gewerkt worden. Ook het gebruik van de verblijfplaatsen van de laatvlieger in blok 1 dient gemonitord te worden. Met betrekking tot de monitoring gelden de volgende voorwaarden:
    a. de monitoring van de permanente voorzieningen dient na realisatie van de werkzaamheden aan de Mauritslaan 62 en 68 uitgevoerd te worden in het eerste, derde en vijfde jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen en functioneel zijn. Het eerste jaar van monitoring is het jaar waarin de permanente voorzieningen een volledig kraamseizoen beschikbaar zijn;

b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar, te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
   iv. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, de inzet van apparatuur (batdetector, warmtebeeldcamera), het aantal waarnemers en de waarnemingen en aantallen die zijn gedaan per veldbezoek; en:
   v. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
c. indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie;
d. indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen, of kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;
e. indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord.

Gierzwaluw en spreeuw

17. De werkzaamheden die plaatsvinden binnen de invloedssfeer van nestplaatsen van de gierzwaluw, dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw welke in ieder geval loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Hierbij dienen vroege of late legsels eveneens te worden meegenomen. Of hier sprake van is, dient vastgesteld te worden door een ecologisch deskundige. Ook de permanente voorzieningen ter compensatie van de nestplaatsen moeten gereed en beschikbaar zijn voor 15 april.

18. De werkzaamheden waarbij nestplaatsen van de spreeuw worden verwijderd, gewijzigd of verstoord, dienen volledig te worden uitgevoerd en afgerond binnen één periode van 1 augustus tot 1 maart, zijnde buiten de kwetsbare broedperiode van de spreeuw. Ook de permanente voorzieningen ter compensatie van de nestplaatsen moeten gereed en beschikbaar zijn voor 1 maart.

19. Voor de permanente situatie dienen ten minste drie permanente alternatieve gierzwaluwvoorzieningen te worden gerealiseerd in de dakrand van de bebouwing. Dit betreft eigenbouwkasten. Deze voorzieningen dienen te voldoen aan de eisen die worden omschreven in het meest actuele Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12). Hierbij is van belang dat de permanente alternatieve voorzieningen:
    a. Uiterlijk voor 15 april volgend op het ongeschikt maken/raken van de oorspronkelijke nesten beschikbaar zijn;
    b. uiterlijk bij afronding van de werkzaamheden aan het betreffende gebouw of de betreffende fase gereed en functioneel beschikbaar zijn;
    c. zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaatsen/tijdelijke alternatieve voorzieningen gerealiseerd worden;
    d. de onderkant van de invliegopening bevindt zich idealiter 2 à 3 centimeter, maar maximaal 5 cm vanaf de bodem van de broedruimte;
    e. de opening minimaal 3 cm en maximaal 5 cm hoog is bij een ronde invliegopening en circa 6 cm breed of breder en 3 tot 5 cm hoog bij een langwerpige invliegopening;
    f. een vrije ruimte (hoogte) heeft van minimaal 13 cm, lengte van minimaal 25 cm en breedte van minimaal 16 cm.
    g. de ondergrond van de voor gierzwaluw toegankelijke broedruimte niet glad is en voldoende grip biedt voor de gierzwaluw waarbij voorkomen moet worden dat indien gripgaas wordt ingezet, dit omhoog krult aan de randen en de invliegopening blokkeert;
    h. op minimaal drie meter hoogte hangen en een vrije aanvliegroute hebben;

i. tijdens het broedseizoen van 9 tot 19 uur niet in de zon hangen. Dat wil zeggen dat de kasten op noordelijke of oostelijke oriëntaties hangen of in de schaduw van bijvoorbeeld een dakrand;

20. Voor de permanente situatie dienen tenminste zes inbouwnestkasten voor de spreeuw (bijvoorbeeld van te worden gerealiseerd in de dakrand van de bebouwing. Dit betreft eigenbouw spreeuwenkasten met vliegopening 45 mm en minimale binnenmaat circa 16 × 16 × 30 cm. De voorzieningen dienen te worden geplaatst:
    a. binnen 300 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen en binnen 300 meter van geschikt foerageergebied;
    b. in kleine groepjes, met onderlinge afstand van minimaal 1,5 meter tussen kasten;
    c. op minimaal 3 meter hoogte;
    d. met een vrije aanvliegroute;
    e. zodanig dat het risico op oververhitting en predatie wordt beperkt. Hierbij is van belang dat alternatieve voorzieningen niet bevestigd worden op gevels met een puur zuidelijke oriëntatie tenzij aantoonbaar is dat ondanks de zuidelijke oriëntatie geen risico is op oververhitting en negatieve invloed op het broedsucces. Bij het bepalen van de geschiktheid van de locatie is het van belang om het aantal zonuren tussen 9:00 en 15:00, schaduwwerking van vegetatie of kunstmatige structuren, de reflectie van gevel en (on)verharde ondergrond, kleur en ventilatie nestkast, aanwezigheid van nabijgelegen leefgebied en de afstand tot de oorspronkelijke nestlocaties mee te nemen. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.
    f. nestkasten dienen te zijn gemaakt van houtbeton en/of te zijn voorzien van een metalen invliegring.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 25 juli 2025 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. De aanvraag is ingediend namens Stichting Arcade mensen en wonen. De aanvraag betreft het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden, gelegen aan de Mauritslaan 24 t/m 30 en 62 t/m 68 te Poeldijk met DSO-nummer 20250725 00612 000. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 september 2026 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 januari 2028. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 september 2026 tot en met 1 juni 2036.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling.

- Quickscan In het kader van de Omgevingswet en activiteiten die de natuur betreffen, Ecoresult B.V., rapportkenmerk ER20230580QSv01, 14 februari 2024 (ODH1460913);
- Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen, Ecoresult B.V., rapportkenmerk ER20240243NOv01, 14 februari 2025 (ODH1460911);
- Activiteitenplan gierzwaluw, spreeuw en vleermuizen, Ecoresult B.V., rapportkenmerk ER20240243APv01, 23 juli 2025 (ODH1460907);
- Aangepaste detail kopgevel Laatvlieger optie II, 25 juli 2025 (ODH1460909);
- Verbeter adviesrapport Complex 44102, Labelverbetering B.V., 2 december 2023 (ODH1460915);
- Notitie reactie verzoek aanvullingen vergunning Omgevingswet flora- en fauna-activiteit, Ecoresult B.V,
- NER20240243RAVv01, 19 januari 2026 (ODH1645374);
- Uitwerking Ecologie kasten per kopgevel blok 1, Weboma, projectnummer 12.328, 15 december 2025 (ODH1645370);
- Uitwerking Ecologie kasten per kopgevel blok 6, Weboma, projectnummer 12.328, 15 december 2025 (ODH1645362);
- TO-09b Ecologie details, Weboma, projectnummer 12.328, 15 december 2025 (ODH1645378);
- GO 51 won Poeldijk Calc planning 20250122 TBV Ecologie, Weboma, 4 juni 2025 (ODH1647782);
- Opname tijdelijke kasten omliggende woningen, Weboma, 5 december 2025 (ODH1645577)
- Aanvulling wettelijk belang, Ecoresult B.V., NER20240243, van 30-7 2026 (ODH1849656);
- Grootonderhoud 51 woningen Poeldijk (ODH1849657)
- Email bericht, Ecoresult B.V van 30 juli 2026 (ODH1855850).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 5 augustus 2025 met zes weken verlengd. Op 28 september hebben wij een dringend verzoek ontvangen tot het spoedig nemen van een besluit.

Ontvankelijkheid
Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 14 oktober 2025 en op 23 december 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 19 januari 2026 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag
De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie
De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft participatie plaatsgevonden met de bewoners van de woning aan Mauritslaan 31 te Poeldijk. De bewoners zijn geïnformeerd over de aanwezigheid van de kraamverblijfplaats van de laatvlieger onder de kantpannen van het dak aan de zuidoostgevel van hun woning en de voorgenomen werkzaamheden van woningcorporatie Stichting Arcade mensen en de consequenties van deze werkzaamheden voor de bewoners van de woning aan Mauritslaan 31 te Poeldijk.

Inwerkingtreding
Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Onomkeerbare activiteiten, namelijk de renovatiewerkzaamheden waarbij nestplekken of verblijfplaatsen vernietigd worden, mogen slechts worden uitgevoerd nadat een termijn van vier weken, na bekendmaking van dit besluit, verstreken is.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor

planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gierzwaluw en de spreeuw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de gierzwaluw en de spreeuw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Op grond van artikel 8.74j en artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht
Stichting Arcade mensen en wonen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen aan de Mauritslaan 24 t/m 30 en 62 t/m 68 te Poeldijk (zie Appendix 1). Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- isoleren van het dak (vanaf buitenaf);
- vervangen van de dakpannen;
- vervangen van de kozijnen en het glas door nieuwe kozijnen met dubbelglas;
- isoleren van de dakkapellen;
- vervangen van de gevelpanelen door panelen met isolatie;
- aanvullen van ingezakte spouwmuur isolatie;
- isoleren van de kruipruimte.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2024 is een quickscanonderzoek uitgevoerd.

In 2024 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en gebouw bewonende vleermuissoorten binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het onderzoeksprotocol van het NGB voor de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, en laatvlieger (het Vleermuisprotocol 2021).

Bij de onderzoeken zijn de gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen. Huismusnesten zijn afwezig. Om meer duidelijkheid te krijgen over het gebruik van de woningen door de laatvlieger is er op 14 april 2025 onderzoek uitgevoerd naar het ruimtelijk gebouw gebruik van de laatvlieger door middel van het lokaal lichten van enkele dakpannen. In 2025 zijn twee aanvullende onderzoeksrondes voor de laatvlieger uitgevoerd, waarin de eerdere onderzoeksresultaten werden bevestigd.

Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor (de de spreeuw, de gierzwaluw en de gebouwbewonende vleermuissoorten voldoende in kaart zijn gebracht.

Gierzwaluw en spreeuw
De gierzwaluw en de spreeuw zijn in het plangebied aangetroffen. Onder de nokpan van Mauritslaan 30 is één nest van gierzwaluw aanwezig. Onder de dakpannen van Mauritslaan 25, 26 en 65 is één nest van spreeuw aanwezig (totaal drie nesten).

Door de voorgenomen werkzaamheden wordt geen substantieel deel van de populatie van deze soorten weggenomen en is er geen sprake van verstoren zoals bedoeld in de Vogelrichtlijn. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nesten verloren. Deze schadelijke handeling is vergunningsplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger
De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. De laatvlieger is hier aanwezig met twee kraamverblijfplaatsen en één zomerverblijfplaats. De gewone dwergvleermuis is aanwezig met één paarverblijfplaats in de kopgevel van Mauritslaan 30.

In de kopgevel van Mauritslaan 24 en 62, onder de eerste rij dakpannen en in de spouwmuur, is één kraamverblijfplaats van de laatvlieger aanwezig. Hier zijn respectievelijk vier en negentien individuen geteld. In de

kopgevel van Mauritslaan 30 is onder een kantpan nabij de nok één zomerverblijfplaats van de laatvlieger aanwezig. In de kopgevel van Mauritslaan 30 is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Tevens is één kraamverblijfplaats aanwezig Mauritslaan 31 net buiten het plangebied, maar wel binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is bekend dat deze in milde winters voor één of enkele individuen gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Van laatvliegers is bekend dat zij ook in zomerverblijfplaatsen (kunnen) overwinteren.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren of worden beschadigd. Tevens worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningsplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing
De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang ‘de volksgezondheid of de openbare veiligheid’ zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en ‘de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

De belangen van de voorgenomen werkzaamheden zijn in de aanvraag toegelicht in het Activiteitenplan en ter onderbouwing zijn bij de aanvraag de volgende documenten aangeleverd:

- Verbeter adviesrapport Complex 44102, Labelverbetering B.V., 2 december 2023 (ODH1460915)
- Foto rapportage van de huidige bouwkundige staat van 51 woningen aan de Mauritslaan te Poeldijk (ODH1855850).

Deze uitvoering is tweede en de laatste fase van een groter project. Op 27 januari 2026 is voor fase 1 een vergunning verleend met kenmerk ODH 1530148.

Fase 2 betreft twee woonblokken met veertien woningen uit de jaren ‘80, met energielabels B (tien woningen) en C (vier woningen). Stichting Arcade mensen en wonen is voornemens deze woningen te renoveren. Diverse materialen, zoals de dakpannen de kozijnen en ramen (nog enkel glas), zijn nu aan vervanging toe ( ) . Het vervangen van de kozijnen en ramen alsook de dakpannen is nodig om de woningen weer in een goede staat te brengen. Het is gebruikelijk om bij een renovatie ook energetische verbeteringen aan de woning aan te brengen om zo de stookkosten voor de bewoners omlaag te brengen. De renovatie is ook nodig om de kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger ook op langere termijn te kunnen behouden.

De woningen zijn verouderd maar voldoen energetisch aan de huidige gestelde wettelijke eisen omtrent isolatie. De initiatiefnemer wil gelijktijdig met de renovatie ook energetisch verbeteringen doorvoeren, zodat de woningen ook aan de huidige richtlijnen voor nieuwbouw gaan voldoen. Met de voorgenomen isolatiewerkzaamheden wordt het energielabel van de woningen verbeterd naar de energielabels A tot A++.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 7 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Daarnaast zal Nederland stapsgewijs de Europese Richtlijn energieprestatie van gebouwen EPBD IV gaan invoeren. Het uiteindelijke doel van de EU is om alle gebouwen voor 2050 energieneutraal te krijgen.

Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kunnen deze doelen worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in

2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord[2]. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO_2 uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO_2-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Om invulling te geven aan de doelen van het Klimaatakkoord zijn op 30 juni 2022 de Nationale Prestatieafspraken ondertekend. Woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk hebben hierin bindende afspraken gemaakt[3].

In deze twee woningblokken is één nest van de gierzwaluw en drie nesten van de spreeuw aanwezig.
In de directe omgeving van het plangebied is een groter aantal nesten van de gierzwaluw en de spreeuw aanwezig (zie cumulatie). In één van deze twee woningblokken is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. In de directe omgeving zijn meerdere territoria van mannetjes aanwezig.
Voor deze drie soorten heeft het projectgebied een beperkt natuurbelang.

Drie van de woningen van deze twee woningblokken vervullen een belangrijke rol als kraam- en zomerverblijfplaatsen voor de laatvlieger. Deze verblijfplaatsen zijn een onderdeel van een klein netwerk aan verblijfplaatsen. Deze verblijfsplekken zijn van regionaal belang. De soort gebruikt hier de nokgevels, vooral de overgang van de spouw tot het dak. De soort maakt ook gebruik van de thermische verschillen tussen de noord- en zuidgevel alsook de kleinere verschillen tussen de ruimte onder de dakpannen en in de spouw. Voor de laatvlieger zijn deze drie verblijfplaatsen van regionaal belang.

Energetische verbeteringen kunnen, afhankelijk van de wijze van uitvoering, leiden tot verkleining van de verblijfplaats en afvlakking van de thermische verschillen tot een totale vernietiging. Vervanging van deze verblijfsplekken door middel van voorzieningen is vaak niet succesvol (Kennisdocument laatvlieger (BIJ12). De initiatiefnemer heeft daarom gekozen voor het behoud deze verblijfplaatsen van de laatvlieger, zowel in huidige vorm en als de huidige omvang. Voor het maken van de aanpassingen aan het dak is het tijdelijk ongeschikt maken wel noodzakelijk om een mogelijke insluiting te kunnen vermijden. Er is hierdoor voor de laatvlieger sprake van een korte onderbreking in de ecologische functionaliteit.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de spreeuw, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing
Het zijn oudere woningen, waarvan enkele delen aan vervaging toe zijn. De initiatiefnemer is tevens voornemens door isolatiewerkzaamheden het energielabel te verbeteren (naar A, A+ en A++). In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie
Het project is locatie gebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden.

Inrichting en werkzaamheden

[2] https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf
[3] https://aedes.nl/verduurzaming/nationale-prestatieafspraken-verduurzaming

Tenminste een grondige renovatie is nodig om woningcomfort van de woningen te kunnen behouden. De renovatie leidt ook tot het behoud van de verblijfplaatsen van soorten op lange termijn.

Het slopen van de huidige woningen en het realiseren van nieuwe woningen is niet gunstiger voor de beschermde soorten. Als er voor dit alternatief gekozen zou worden, zouden de beschermde nesten en verblijfplaatsen immers voor een langere periode verloren gaan.

Stichting Arcade mensen en wonen was voornemens het gehele dak te isoleren en de spouwopvulling aan te vullen met isolatiemateriaal. In deze uitvoering zouden permanente voorzieningen in de kopse gevels geplaatst worden. Tevens zouden er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving geplaatst worden. Dit alternatief zou leiden tot de vernietiging van alle nestplaatsen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het kennisdocument laatvlieger van Bij12 geeft aan dat er geen tijdelijke voorzieningen voor laatvliegers zijn en de vleermuiskasten alleen succesvol kunnen zijn voor zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger, maar niet voor kraamverblijfplaatsen. De tijdelijk en permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de spreeuw zijn vaak wel succesvol.

De uitvoering waarbij het dak pas vanaf de vierde pannenrij geïsoleerd wordt en de isolatie in kopgevels niet wordt aangevuld is het beste alternatief met betrekking tot het verbeteren van het wooncomfort en het behoud van de soorten. De thermische eigenschappen van de verblijfplaatsen zijn voor en na het uitvoeren van de werkzaamheden gelijk. Aangezien slechts één bekende kraamverblijfplaats zich aan de noordzijde bevindt (Mauritslaan 24) en deze locatie pas in een latere fase wordt aangepakt, is er over de gehele uitvoeringsperiode van het project tenminste één koele verblijfplaats en zijn er twee warme verblijfplaatsen beschikbaar.
Het is niet mogelijk door de aard van de renovatie de individuen van de gierzwaluw, spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger niet te verstoren. Het tijdelijk ongeschikt maken is noodzakelijk om slachtoffers onder deze soorten te vermijden.
Aangezien de werkzaamheden in het najaar en de winter plaatsvinden ook kort voor en tot kort na zonsondergang plaatsvinden is het gebruik van werk- en veiligheidsverlichting noodzakelijk en wettelijk verplicht.
De bouwplaats zal spaarzaam verlicht worden, waarbij de verlichting wordt niet op verblijfplaatsen of de (uit) vliegroutes van beschermde soorten gericht is.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning
De in deze vergunningsaanvraag voorliggende werkzaamheden zijn de tweede fase van een langduriger project. Hierbinnen worden alle huurwoningen aan Mauritslaan gerenoveerd. In de eerste fase zijn alle andere blokken gerenoveerd. Hierbij zijn ook alle permanente voorzieningen voor fase 1 en 2 ingebouwd in de blokken van fase 1.
Bij de planning van de werkzaamheden in beiden fase is/wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.
De werkzaamheden aan het dak en de gevels van blok 6 worden als eerste uitgevoerd. Nadat is vastgesteld dat de laatvliegers de kopgevels aan Mauritslaan 62-68 (blok 6) weer zijn gaan gebruiken worden de werkzaamheden aan de gevels en het dak van blok 1 opgestart.

Daarmee worden alle mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen.

Conclusie
Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de spreeuw, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soorten niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

Spreeuw

De spreeuw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poeldijk. In Nederland wordt de staat van instandhouding van de spreeuw als broedvogel beoordeeld als zeer ongunstig[4]. Vanaf 1985 is er een significante afname geconstateerd van meer dan 5%, de laatste 12 jaar is er geen significante verandering meer. Landelijk lijken de populaties spreeuwen zich van de grote steden te verplaatsen naar de dorpen en meer agrarische gebieden. In Zuid-Holland is er nog steeds sprake is van een significante afname van 1-3 % op jaarbasis[6]. Als gevolg van de werkzaamheden gaan er (tijdelijk) drie nesten van de spreeuw verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied (fase twee) maken onderdeel uit van een groter aantal nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt tijdelijke gevolgen van deze geplande werkzaamheden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poeldijk. In Nederland wordt de staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel beoordeeld als onbekend[5]. Vermoed wordt dat de aantallen vanaf de jaren zeventig met 50% afgenomen is. Vanaf 2007 laat de soort een schommelende trend zien[7]. Broeden er vroeger vooral in de oude stadskernen grote groepen, is het huidige beeld van voorkomen veel diffuser geworden. De trend in Zuid-Holland is onbekend. De aangetroffen nestplaats in het plangebied maakt onderdeel uit van een groter aantal nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt (tijdelijke) gevolgen van de geplande werkzaamheden.

De gierzwaluw is zeer honkvast, dat wil zeggen dat een individu elk jaar terugkeert naar exact dezelfde broedlocatie. Zelfs als deze verloren is gegaan of ongeschikt is gemaakt. De gierzwaluw heeft vaak een langere tijd nodig om te wennen aan alternatieve voorzieningen. Hierdoor kan de bezettingsgraad van alternatieve voorzieningen erg laag blijven bij onvoldoende maatregelen. Door het realiseren van een veelvoud aan geschikte alternatieve voorzieningen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 wordt de kans op ingebruikname vergroot. Het is van belang dat de alternatieve voorzieningen vindbaar zijn. Om de kans zo groot mogelijk te maken dat de voorzieningen in gebruik worden genomen worden maatregelen getroffen.

Voor elke nestgelegenheid die verloren gaat, worden ten minste drie permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de directe omgeving van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. De alternatieve voorzieningen dienen conform het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12) te worden gerealiseerd. Dit houdt in ieder geval in dat de alternatieve voorzieningen de kenmerken en locaties van de oorspronkelijke nestplaatsen zoveel mogelijk dienen te benaderen. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poeldijk. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend[6] . Deze beoordeling is deels vanwege een onbekende populatie omvang, onbekend kwaliteit van het habitat en onbekend toekomstperspectief. De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in de provincie Zuid-Holland is

[4] SOVON soortstatistieken Spreeuw
[5] SOVON soortstatistieken Gierzwaluw
[6] Staat van instandhouding Gelderland. Factsheet voor 24 soorten, 2019. Rapport 2019.09 van Zoogdiervereniging Nijmegen.

onbekend. De gewone dwergvleermuis heeft in het buitengebied landelijk een matige toename zowel in verspreiding en als in (relatieve) aantallen[7]. Als gevolg van de werkzaamheden gaat één paarverblijfplaats met mogelijk milde winterfunctie verloren. De aangetroffen verblijfplaats in het plangebied maakt onderdeel uit van een paarterritorium van één enkel mannetje met 1-4 verblijfplaatsen. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt (tijdelijke) gevolgen van de geplande werkzaamheden

Laatvlieger
De laatvlieger komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Poeldijk. Landelijk komen laatvliegers verspreid over het land voor, maar de staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig[6] Deze beoordeling is deels vanwege een onbekende populatie omvang, onbekend kwaliteit van het habitat en onbekend toekomstperspectief. De soort is op de Rode Lijst Zoogdieren aangemerkt als kwetsbaar. Als gevolg van de werkzaamheden vindt er (mogelijk) tijdelijke verstoring van enkele individuen plaats op twee locaties met een kraamverblijfplaats en één locatie met een zomerverblijfplaats. Deze verstoring bij de verschillende blokken vindt gescheiden in tijd plaats.

Voorgestelde maatregelen
Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de spreeuw, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan gierzwaluw, spreeuw en vleermuizen' van 23 juli 2025 en de mail met aanvullende gegevens d.d. 19 januari 2026 en 30 juli 2026 van Ecoresult B.V.

Gierzwaluw
Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nestplaats van de gierzwaluw verloren. Er worden, voor de terugkeer van de gierzwaluw in Nederland, tenminste achttien nestkasten van het type NK GZ 10 Gierzwaluw gevelnestkast of vergelijkbaar opgehangen conform Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 conform het gestelde in Appendix 3. Dit is de compensatie voor het totale renovatieproject. Deze voorzieningen zijn al in fase één in de kopgevels van de woningen aan de Mauritslaan 11 t/m 16, 17-23,35-40, 40-46,47-52 en Mauritslaan 53 t/m 61 en vanaf 1 maart 2027 beschikbaar. Iedere nestplaats heeft een beschikbare ruimte van ten minste 350 cm^2 te (bijvoorbeeld 12 x 30 cm, 17,5 x 20 cm of 15 x 25 cm). De hoogte van de verblijfplaats is ten minste 13 cm. De voorzieningen worden gerealiseerd middels het plaatsen van interne kasten, verwerkt in de dakrand. De verblijfplaats is toegankelijk via een wijkende boeiboord. Dit wijkt met 30 mm van de buitengevel zoals beschreven in Appendix 3. Er worden achttien maatwerkkasten in de dakrand gerealiseerd wat de opgave is voor het totale renovatieproject. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat gierzwaluwen aanwezig zijn in het dakvlak van de woningen ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels onder het dakvlak. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). In sommige gevallen kan sprake zijn van late legsels, bijvoorbeeld bij goede weersomstandigheden. In dit geval zijn gierzwaluwen langer in Nederland. De ecologische deskundige dient vast te stellen dat de nestplaatsen werkelijk zijn verlaten.

Spreeuw
Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie nestplaatsen van de spreeuw verloren. Er worden, drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden, minstens veertien tijdelijke nestkasten van het type NK SP 02 Spreeuw

[7] Telganger oktober 2025. CBS/Zoogdiervereniging.

nestkast of vergelijkbaar gerealiseerd aan de gevels binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen conform (zie appendix 3). Ook de in fase één ingebouwde voorzieningen zijn dan voor de spreeuw beschikbaar.

In de permanente situatie worden de daken geschikt gemaakt voor de spreeuw, waarbij het vogelschroot op de derde panlat wordt geplaatst of geheel achterwege wordt gelaten. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat spreeuwen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels onder het dakvlak. Daarmee wordt voorkomen dat tijdens de werkzaamheden individuen van de spreeuw worden verwond of gedood.
De spreeuw gebruikt nestplaatsen uitsluitend in het kader van voortplanting en begint vanaf 1 maart, ruim vóór de eileg met het inspecteren, schoonmaken en inrichten van de nestplaats. Uit experimenteel en veldonderzoek blijkt dat dit gedrag circa één maand vóór de eileg start en een essentieel onderdeel vormt van de vestigingsfase van de soort[8]. Om deze reden wordt voor de spreeuw het broedseizoen gerekend vanaf 1 maart. Om ook rekening te houden met jaren waarin sprake is van vervolglegsels of een vertraagd broedverloop, wordt de kwetsbare broedperiode voor de spreeuw voorzorgshalve aangehouden tot en met 31 juli.

Gewone dwergvleermuis
Als gevolg van de werkzaamheden gaat één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Er worden VK WS 01 Vleermuis gevelkast, ANS-1 Batbox, Vleermuiskast Mark of vergelijkbaar geplaatst aan de gevels rondom het plangebied conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 (zie Appendix III). In de permanente situatie worden op de kopgevels extra voorzieningen voor laatvlieger aangebracht. De gewone dwergvleermuis kan hiervan ook gebruik maken.

In de directe omgeving van de huidige type verblijfplaats bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis (zie Appendix III). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare periode wordt de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door de bebouwing in zijn geheel ongeschikt te maken door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen. Indien de openingen van een gevel intern met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast. Het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan. De maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet, waarvan vier dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 12 graden en droog is met een windkracht van maximaal 3 Bft. Na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd in de avond door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten. Bij het ongeschikt maken in het najaar (1 oktober tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober. Na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van

[8] Nest Site Preparation and Reproductive Output of the European Starling (Sturnus Vulgaris), 2013. Avian Biology research 6.

de werkzaamheden. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Laatvlieger
De twee kraamverblijfplaatsen en de zomerverblijfplaats blijven behouden. De nokgevels van Mauritslaan 24, 30, 62 en 68 worden niet (verder) na-geïsoleerd. De eerste drie rijen dakpannen worden vrijgehouden van dakisolatie. Er wordt voor zowel bij de verdere isolatie van de zijgevels en het dak, geen materialen gebruikt waaruit geen (toxische) dampen (meer) vrij komen.
De gevel van blok 6, Mauritslaan 62-68 wordt afgewerkt met een cementplaat. Deze cementplaat wijkt met 20 mm van de gevel. Laatvliegers kunnen via deze cementplaat de ruimte in de spouwmuur bereiken. De kantpannen wijken met 20 mm van de cementplaat, waardoor laatvliegers de ruimte onder het dak kunnen bereiken. Enkele (delen van) bestaande panlatten en/of tengels worden in de nieuwe situatie hergebruikt (i.v.m. herkenning). De eerste drie rijen pannen, geteld vanaf de gevel, blijft vrij van dakisolatie. De nieuwe dakpannen komen overeen met de huidige pannen (zelfde vorm, zelfde kleur, zelfde materiaal). Het isolatiemateriaal wordt afgewerkt met een ruwe dakplaat of met een voor vleermuizen geschikt gripgaas (bijvoorbeeld HDPE). Op diverse plaatsen worden er sparingen gemaakt zodat laatvliegers via de spouw de verdere ruimte onder de dakpannen kunnen bereiken. De gevelvoorzieningen worden gemonitord.

Buiten de kwetsbare periode wordt in 2026 één kraamverblijfplaats (Mauritslaan 62-68) ongeschikt gemaakt en als aangetoond is dat de laatvliegers weer op deze locatie terug zijn gekomen wordt weer buiten de kwetsbare periode de zomerverblijfplaats en de kraamverblijfplaats (Mauritslaan (24-30) ongeschikt gemaakt. Het tijdelijk ongeschikt maken is nodig om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door de bebouwing in zijn geheel ongeschikt te maken door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen. Indien de openingen van een gevel intern met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast. Voor bebouwing met laatvlieger geldt dat de exclusion flaps een minimale afmeting dienen te hebben van 30 x 50 mm (zie Appendix III). Het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan.

De maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan vier dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 12 graden en droog is met een windkracht van maximaal 3 Bft. Na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd in de avond door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten. Bij het ongeschikt maken in het najaar (1 oktober tot en met 15 oktober) geldt aanvullend dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober. Na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.

Vóór de start van de kraamperiode van 2027 zal de kopgevel van blok 6, Mauritslaan 62 en 68, geschikt zijn voor laatvlieger. De kopgevels van de Mauritslaan 24 en 30 worden pas aangepakt wanneer uit de monitoring blijkt dat de verblijfplaatsen aan de Mauritslaan 62 en/of 68 weer in gebruik genomen zijn. Op deze manier blijft de oorspronkelijke functionaliteit van de bebouwing voor deze soort binnen het plangebied behouden.

Cumulatie
Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Deze effecten zijn uitsluitend onderzocht voor de gierzwaluw, de spreeuw, de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis. In de omgeving van het plangebied gelden twee ontheffing(en) en/of omgevingsvergunning(en), die betrekking hebben op dezelfde lokale populatie(s) van de soorten de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis . Het gaat om de beschikking(en) met kenmerken:

- ODH 1534743, van 26 februari 2026:
- ODH 1530148, van 27 januari 2026.

De gierzwaluw is op diverse locaties in Poeldijk aanwezig. Er zijn een groot aantal nesten (>37 nesten) aanwezig met clusters van nesten aan de Sutoriusstraat en de AJ van Reststraat[9]. Door de werkzaamheden wordt één nestplaats van de gierzwaluw permanent weggenomen. In Poeldijk worden in de periode 2026-2027 zeven nesten weggenomen. Dit is een klein deel van de in Poeldijk aanwezige populatie.

Door de werkzaamheden worden, bij de woningen aan Mauritslaan 25,26 en 65, in totaal drie nestplaatsen van spreeuw permanent weggenomen. In Poeldijk worden in de periode 2026-2027 elf nesten weggenomen. De spreeuw is ook op andere plekken in Poeldijk aanwezig.

Er zijn geen andere projecten waarin laatvlieger worden verstoord of verblijfplaatsen worden aangetast of vernietigd.

In de directe omgeving zijn in fase één respectievelijk 18 nestvoorzieningen voor de gierzwaluw en 28 voorzieningen voor de spreeuw ingebouwd. Van deze permanente voorzieningen is bekend dat deze direct[10] of na enige tijd worden gebruikt[11] en zelfs kunnen leiden tot een lokale uitbreiding van het aantal aanwezige broedparen. Er zijn tijdig ruimschoots tijdelijke voorzieningen geplaatst. Tevens worden er in fase twee voldoende permanente voorzieningen ingebouwd. Deze voorzieningen worden snel door de spreeuw aangenomen.

Door de werkzaamheden wordt, bij de woning aan Mauritslaan 30, één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis permanent weggenomen. In fase één zijn in de directe omgeving 16 voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis ingebouwd welke permanent zijn. Van deze voorzieningen is bekend dat een deel direct of na enige tijd wordt gebruikt.[12] In Poeldijk worden in de periode 2026-2027 zes zomerverblijfplaatsen en vijf paarverblijfplaatsen weggenomen. De zomerverblijfplaatsen zonder een paarverblijffunctie duiden de aanwezigheid van een kraamgroep in Poeldijk met een netwerk van verblijfplaatsen. Zo'n groep gebruikt zo'n 80-120 verblijfsplekken. Er zijn tijdig ruimschoots tijdelijke voorzieningen geplaatst. Tevens worden er voldoende permanente voorzieningen ingebouwd.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de spreeuw.

Voor elke nestgelegenheid die verloren gaat, worden ten minste drie permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de directe omgeving van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. De alternatieve voorzieningen dienen conform het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12) te worden gerealiseerd. Dit houdt in ieder geval in

[9] NDFF geraadpleegd op 28-9 2026
[10] Hoe effectief zijn nestkasten voor gierzwaluwen en huismussen? G. Verburg. De levende Natuur 2020 19-22.
[11] Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12
[12] Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12

dat de alternatieve voorzieningen de kenmerken en locaties van de oorspronkelijke nestplaatsen zoveel mogelijk dienen te benaderen. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Spreeuw
Aangezien alle werkzaamheden waarbij nestplaatsen verloren gaan, én de realisatie van permanente alternatieve nestvoorzieningen, volledig zijn afgerond binnen één periode tussen twee broedseizoenen (1 augustus tot 1 maart), is geen sprake van verstoring van broed- of vestigingsgedrag. Onderzoek laat zien dat spreeuwen nieuwe nestplaatsen in kasten in hetzelfde broedseizoen kunnen benutten, mits deze tijdig en geschikt zijn gerealiseerd[13]. Omdat onbekend is of dit het geval zal zijn , worden ook tijdelijke maatregelen ingezet.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger
Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die respectievelijk lopen van 15 mei tot 15 juli en van 15 april tot 1 september.
Tevens wordt er rekening gehouden met de (mogelijke) overwintering van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis. Werkzaamheden tussen 1 november en 1 april worden uitgevoerd door eerst ruim vooraf in de periode 1 september- 15 oktober de verblijfplaatsen (tijdelijk) ongeschikt te maken.

De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 12° Celsius, een windkracht van minder dan 4 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal vier van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de meest recente Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger (BIJ12).

De tijdelijke en permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor ze worden ingezet. De voorzieningen worden minimaal één keer per jaar gecontroleerd om de functionaliteit te waarborgen. Indien blijkt dat de voorzieningen niet naar behoren functioneel zijn, dienen deze zo snel mogelijk te worden hersteld. Hierbij dient te worden voorkomen dat aanwezige vleermuizen worden verstoord. De tijdelijke voorzieningen moeten zich te allen tijde buiten de invloedsfeer bevinden van de werkzaamheden.

De tijdelijke voorzieningen mogen pas worden verwijderd nadat de permanente voorzieningen functioneel zijn. De permanente voorzieningen voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn pas functioneel na een gewenningsperiode van drie maanden. Hierbij tellen enkel de maanden april tot en met oktober. Indien de tijdelijke voorzieningen in gebruik zijn mogen deze pas verwijderd worden buiten de kwetsbare periode, nadat de gewentijd voor de permanente voorzieningen is verstreken en nadat er door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorzieningen uit vrije wil zijn verlaten.

Gezien de grootte van de kraamverblijfplaatsen in het plangebied van de laatvlieger dienen de permanente voorzieningen gemonitord te worden om te borgen dat geen verslechtering van de regionale staat van

[13] Effectiveness of using nest boxes as a form of bird protection after building modernization. Biodiversity and Conservation 31 (1), 277-294

instandhouding optreedt. Indien de permanente voorzieningen niet effectief of functioneel blijken, is er gezien het belang van de kraamverblijfplaatsen een reële kans op verslechtering van de regionale staat van instandhouding van de laatvlieger. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar laatvlieger uit het meest recent geldende Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de laatvlieger gebruik maakt van de permanente voorzieningen. De effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in de eerste actieve periode na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar, te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). Indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kan door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen, of kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd. Indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord.

Indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen aantoonbaar in gebruik zijn genomen, kan door omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen. Het voorgaande hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Door de voorgenomen maatregelen, in combinatie met de aanscherping daarvan in de voorschriften is het aannemelijk dat de spreeuw, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de spreeuw, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Samenhangende besluiten
Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: https://omgevingswet.overheid.nl/checken.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking de dag na bekendmaking tot en met 1 juni 2036.

Appendix I: het plangebied



Figuur 1 De ligging van het plangebied fase 2 (de groene blokken). Voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsboven. Kaartbron: OpenStreetMap.

Appendix II: De nest- en verblijfplaatsen en baltsterritoria.



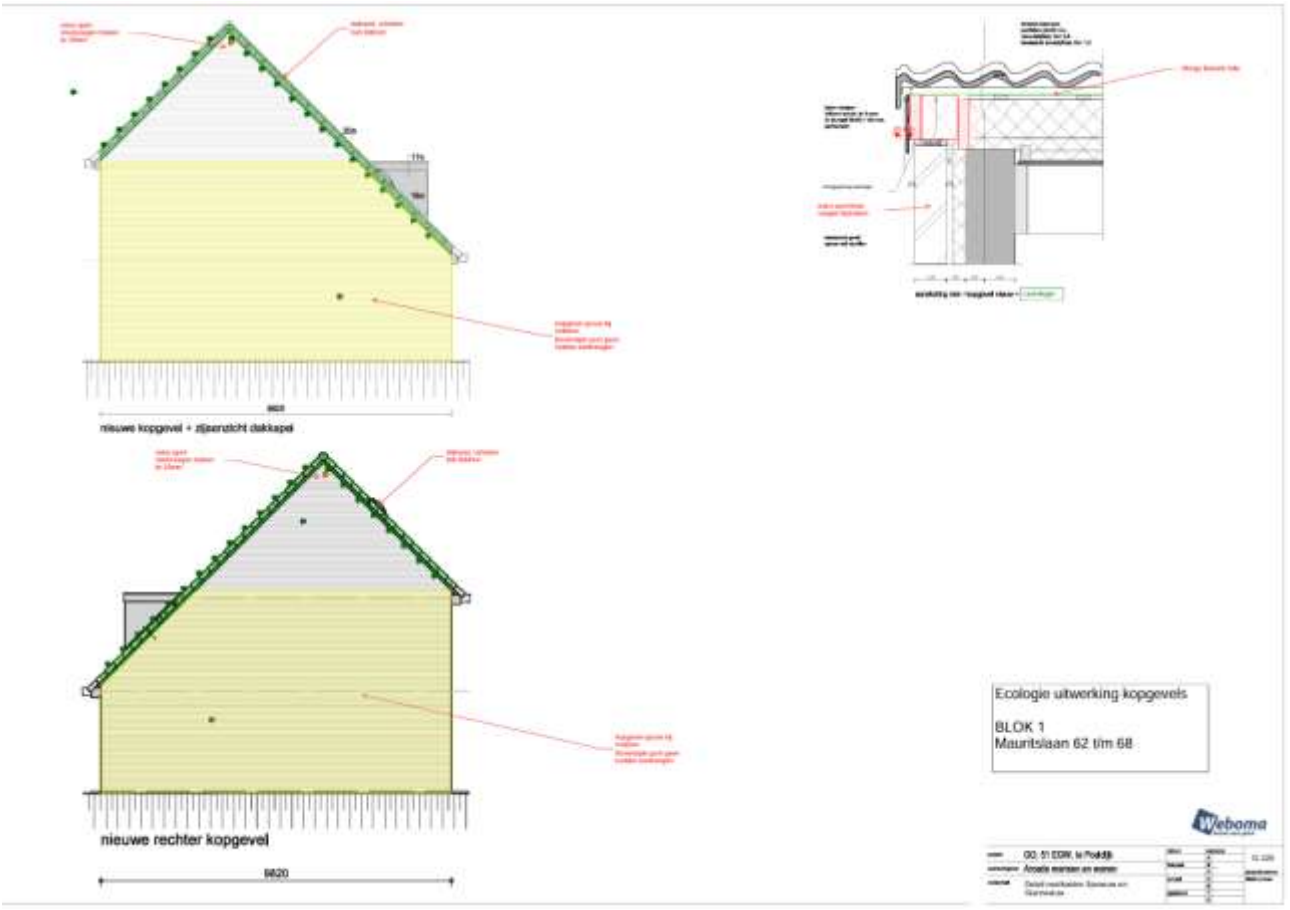
Appendix III: De tijdelijke voorzieningen

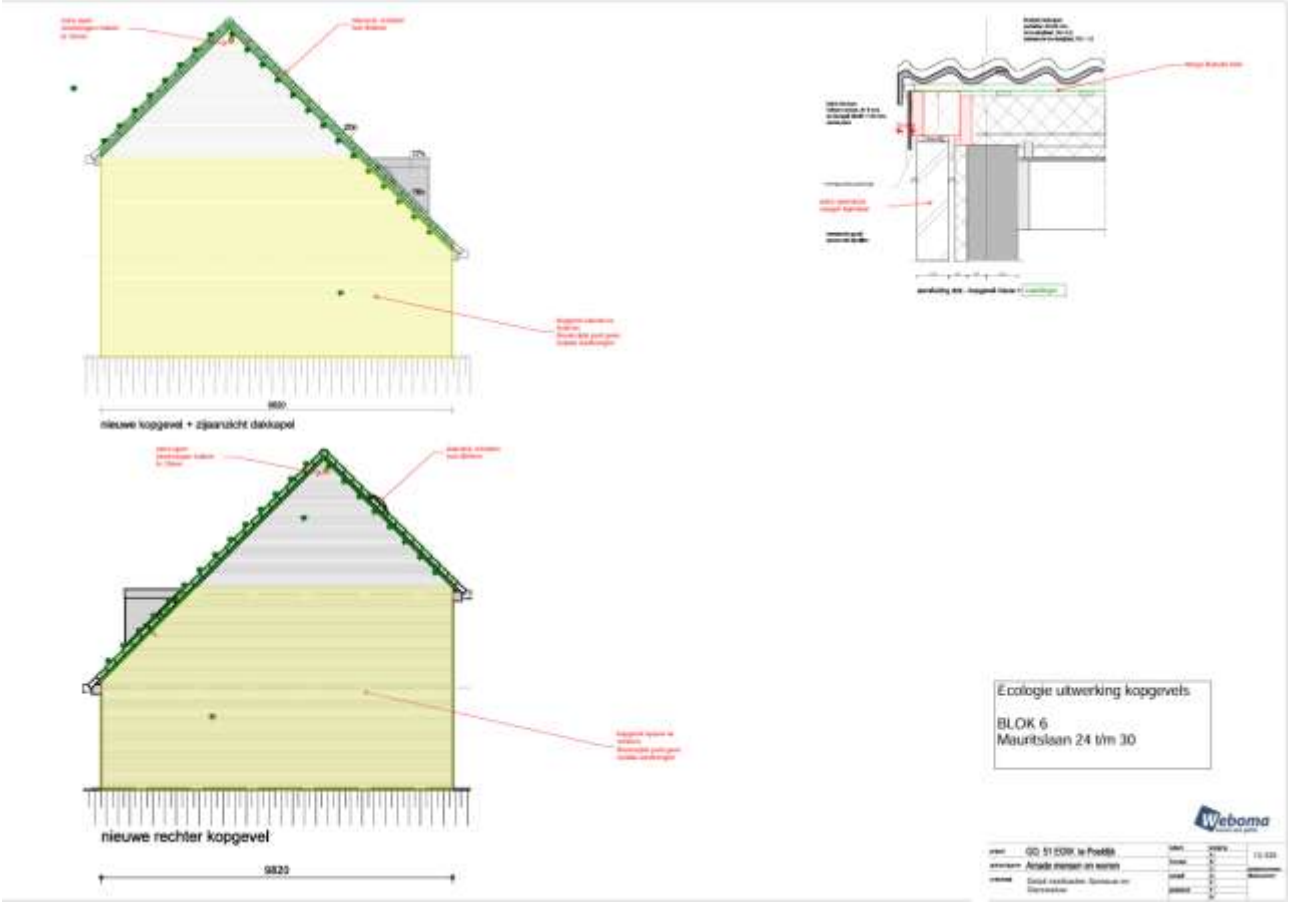


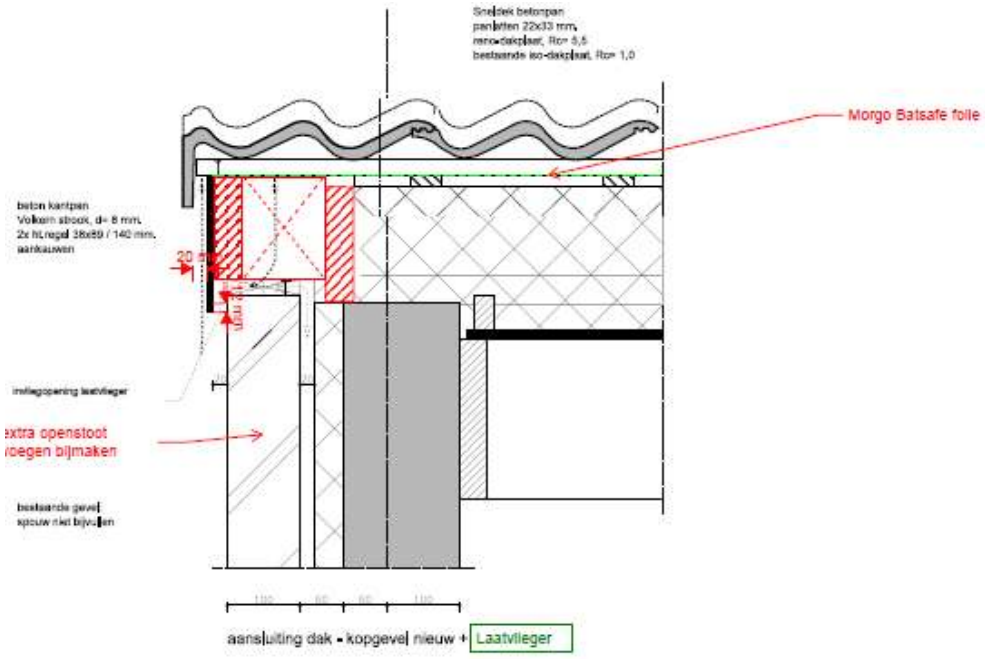
Appendix IV: De permanente voorzieningen



Appendix V: Detailtekeningen inpassing huidige verblijfplaatsen laatvlieger

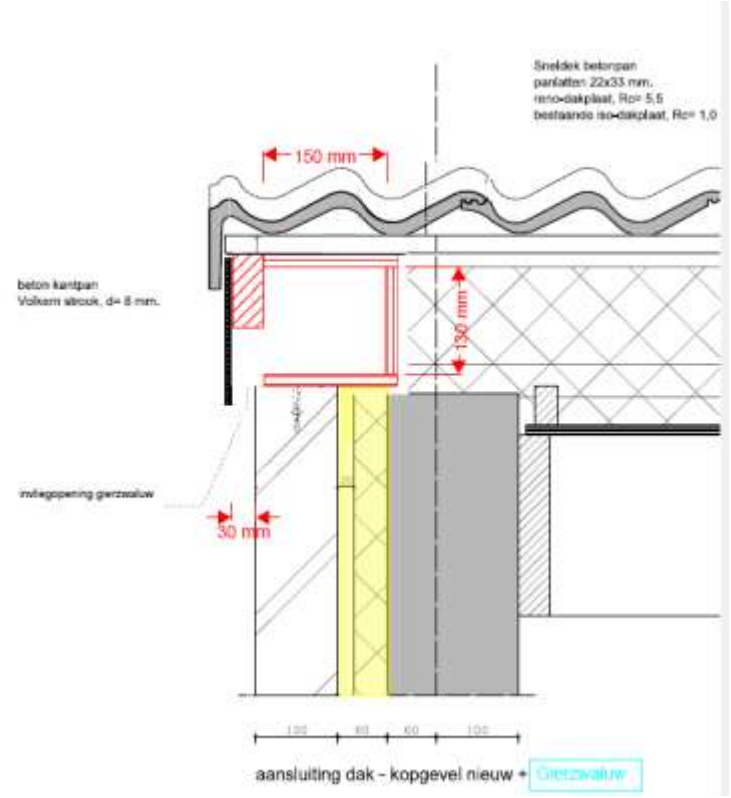




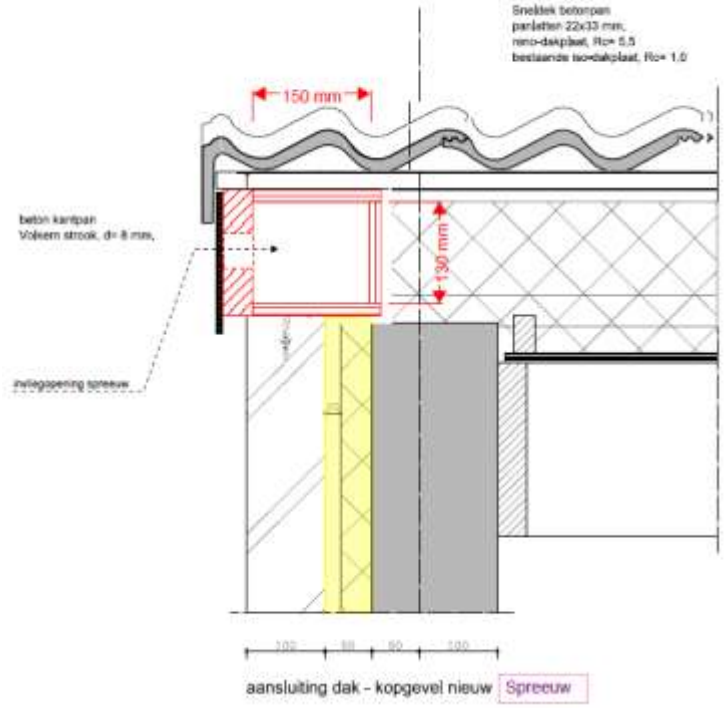


Detailtekening maatwerkoplossing laatvlieger. Bron: Weboma.

Appendix VI: *Detailtekeningen inpassing gierzwaluw en spreeuw.*



Detailtekening maatwerkvoorziening gierzwaluw. Bron: Weboma.



Detailtekeningen maatwerk voorziening spreeuw. Bron: Weboma